

Poprawa gospodarcza w kraju

Zarządzenia i perspektywy na przyszłość

ROWNOWAGA BUDŻETOWA

Pierwsze cztery miesiące roku budżetowego zamknięto nadwyżką w kwocie 1,8 milj. zł. Cyfra ta nabiera właściwego znaczenia wówczas, gdy zestawimy ją z 105,8 milj. zł. deficytu w tym samym okresie roku minionego.

Osiągnięcie równowagi budżetowej uznać należy za objaw wysoce dodatni naszej sytuacji gospodarczej. Skończyło się przedewszystkiem towarzyszące ubiegłemu okresom budżetowym ustawiczne poszukiwanie przez skarbnicę państwa kredytu na rynku na pokrywanie niedoborów skarbowych. Przyczyniło się to niewątpliwie do poprawy sytuacji na rynku finansowo-kredytowym i wniosło w stosunki finansowe dużą dozę uspokojenia, dzięki czemu poczyni się już zjawiać zdolność kredytowa poszczególnych instytucji, które zwracają się do rządu z gotowością podejmowania prac na kredyt, jak np. budowy dróg. Pozwala na bardziej planową walkę z trudnościami gospodarczymi.

Jeżeli skarb poszukuje dzisiaj kredytów, to nie na konsumpcję budżetową, ale na prowadzone roboty produkcyjne, stwarzające nowe wartości gospodarcze i zatrudniające bezrobotnych, i to w ściśle określonych granicach dostosowanych do aktualnych możliwości finansowych.

WYDATKI I DOCHODY SKARBU

Pod wpływem zarządzeń oszczędnościowych wydatki budżetowe w I kwartale zmniejszyły się w porównaniu z r. ub. o 5,7%, mianowicie spadły z 554,4 milj. zł. do 522,6 milj. zł., czyli o 31,8 milj. zł.

Równowaga budżetowa jest jednak nie tylko dziełem polityki oszczędnościowej. Pracuje na nią również pewien zaznaczający się w ostatnich miesiącach wzrost dochodów skarbowych, oparty o wzrastający dochód społeczny. Chodzi tu nie tylko o ten wzrost dochodów, który jest następstwem wprowadzenia specjalnego podatku od uposażeń oraz dokonanych zmian w podatku dochodowym. Również niektóre inne, niepodwyższone, a nawet w skali obniżone podatki, po czynącej wykazywać tendencję wzrostową, co jest bardzo charakterystycznym wskaźnikiem poprawy sytuacji ogólnej.

Tendencja ta przejawia się poczęła pod koniec I kwartału obecnego roku budżetowego, a w lipcu wystąpiła zupełnie wyraźnie.

W I kwartale br. ogólne dochody budżetowe wyniosły 523,7 milj. zł., w porównaniu z 474,1 milj. zł. wpływów przed rokiem. Na ten wzrost wpłynął przede wszystkim podatek specjalny od uposażeń i podatek dochodowy. Zwiększenie również wykazywały wpłaty monopolów państwowych i przedsiębiorstw (głównie lasy państwowe). Niektóre pozytywy dochodowe wykazywały natomiast zmniejszenie wpływów, jak np. podatek od nieruchomości, którego termin płatności został przesunięty. Zmniejszyły się również wpływy w pozycji t. zw. innych dochodów administracyjnych.

W porównaniu z r. ub. zwiększyły się wpływy o 49,6 milj. zł.

W tym okresie wpływy z podatków pośrednich, najbardziej charakterystyczne dla oceny sytuacji, wykazują jeszcze wzrost stosunkowo nieznaczny, wyrażający się kwotą przeszło 1 milj. zł.

Obraz ten zmienia się dość zasadniczo w miesiącu lipcu. W tym miesiącu wpłaty monopolów i przedsiębiorstw, które rozkładają się zazwyczaj nierównomiernie, są mniejsze na około 7,9 milj. zł., natomiast mamy już dość wyraźny wzrost w podatkach pośrednich i bezpośrednich. Podatki pośrednie dały w lipcu 1935 roku 16,859.000, a w lipcu 1936 r. 22.246 wzrost o 31,9%.

W podatkach bezpośrednich występuje wzrost wpływów z podatku od nieruchomości oraz zwiększenie o

przeszło 1,4 milj. zł. wpływu od podatku przemysłowego.

NOWY BUDŻET

Te pomyślne objawy nie oznaczają oczywiście, aby można w czemkolwiek osłabić dotychczasową politykę oszczędności budżetowych. Budżet musi być i nadal zrównoważony, a więc musi być wykonywany z pogłębiającym się poczuciem oszczędności. Pod tem hasłem ustalany jest nowy budżet na rok 1937-38. Okazało się, że bądź to trzeba jeszcze urealnić w budżecie niektóre wpływy, a więc je pomniejszyć, bądź też podwyższyć niektóre wydatki, które zostały zaplanowane zbyt nisko i utrzymywanie ich na tym niskim poziomie byłoby szkodą społeczną.

Prace nad nowym budżetem zostały w r. b. przyspieszone i trwają już od szeregu tygodni.

ŚCIGAŃIE PODATKOWE

W parze z temi pracami budżetowymi idzie akcja min. skarbu, zmierzająca do ułożenia właściwych stosunków między urzędami skarbowymi a płatnikami podatków. Ministerjum czuwa,

aby tępić wszelkie wybujałości lokalne w polityce skarbowo-podatkowej, z drugiej zaś strony musi przestrzegać również zasady jednakowego traktowania wszystkich płatników.

PRZEJMOWANIE ZIEMI ZA ZALEGŁE PODATKI

W tej akcji min. skarbu zwróciło między innymi uwagę na zagadnienie wykonania ustawy o przejmowaniu ziemi za zaległe należności skarbowe. W dążeniu do uregulowania problemu zaległości podatkowych — państwowych i samorządowych oraz należności z tytułu udzielonych przez państwo pożyczek, został wydany m. in. dekret z 28 października 1933 r. o przejmowaniu na własność państwa gruntów, za niektóre należności pieniężne. Na mocy tego dekretu za zalegające przed dniem 1 stycznia 1933 r. należności podatkowe — może być część, a nawet w niektórych wypadkach całość gruntów przejęta przez państwo. Postanowienia tego rozporządzenia dotyczyły nieruchomości ziemskich o obszarze ponad 200 ha, oraz gruntów niezabudowanych położonych bądź w granicach miast, bądź

w sferze ich interesów mieszkaniowych.

Przejęcie gruntów przez państwo nastąpić mogło na wniosek dyrektora izby skarbowej lub instytucji wierzytelności po uprzednim oszacowaniu przez specjalnie w tym celu powoływane komisje, a decyzyj o przejęciu gruntów wydawał wojewoda.

Dekret ten prawie zupełnie dotychczas niewyżytkany, został znowelizowany ustawą z dnia 14 lipca b. r. Ustawa ta wprowadziła do rozporządzenia szereg zasadniczych zmian umożliwiających wykorzystanie jego postanowień w znacznie szerszym zakresie. Rozciągnięto moc obowiązującą rozporządzenia również na gospodarstwa średnie, o obszarze poniżej 200 lecz ponad 50 ha, a ponadto przesunięto termin powstania zaległości uprawniających do wystąpienia o przejęcie gruntów na dzień 1 stycznia 1936 roku. Poza tem rada ministrów upoważniona została do dalszego — w miarę potrzeby — przesuwania tego terminu.

Celem należytego wyzyskania uprawnień zawartych w znowelizowanym w ten sposób rozporządzeniu, oraz w dążeniu do ściągnięcia możliwie największej kwoty zaległości podatkowych, min. skarbu wydało ostatnio okólnik, w którym poleca wiedzom skarbowym przystąpienie do opracowania odpowiednich wniosków. W myśl tego okólnika postępowanie o przejęcie gruntów winno być wszczęte przede wszystkim w stosunku do płatników jawnej zlej woli oraz tych, których należności zaległe przekraczają co najmniej trzykrotnie dokonane dla nich na r. 1935/36 wymiary, a którzy jednocześnie zalegają z opłatą bieżących należności podatkowych.

NOWY PLAN INWESTYCYJNY

Wśród innych zagadnień, nad którymi ministerjum pracuje, podkreślić należy przygotowywanie czteroletniego planu inwestycyjnego, oraz — w jego ramach — szczegółowego planu na rok 1937. Prace te prowadzone są niezależnie od wzmożonego tempa prac nad wykonywaniem planu tegoż roku.

Widocznym rezultatem tegorocznej akcji robót publicznych i inwestycyj jest zmniejszenie się stanu zarejestrowanego bezrobocia o około 210.000 w porównaniu z maksymalną cyfrą zarejestrowanych bezrobotnych w początkach marca b. r.

Cyfra 210 tys. osób zatrudnionych robotników nie odzwierciedla właściwego wzrostu zatrudnienia, gdyż sporo robotników znalazło pracę poza biurami pośrednictwa pracy. W tej chwili na robotach finansowanych przez Fundusz Pracy zatrudnionych jest około 110.000 osób.

Na robotach komunikacyjnych, prowadzonych przez min. komunikacji w dniu 1 lipca b. r. pracowało około 163.000 robotników, nie licząc oczywiście osób zatrudnionych z tytułu szarwarku za zaległości podatkowe i zasiłki zbożowe.

Wskutek robót prowadzonych przez państwo, coraz więcej robotników przybywa poczyni w prywatnych warsztatach pracy. Stan zatrudnienia w hutnictwie i w przemyśle przetwórczym wzrósł w porównaniu z tym samym okresem r. ub. To zjawisko przesuwania się wzrostu zatrudnienia do prywatnych zakładów jest bardzo pożądanym z punktu widzenia strukturalnego rozładowania bezrobocia.

Oczywiście w zakresie dostarczania pracy są jeszcze duże potrzeby, i w najbliższej przyszłości trzeba dążyć do ich zaspokojenia.

Co się tyczy nowego planu inwestycyjnego, to na podstawie opracowywanych już materiałów przez poszczególne ministerstwa sporządzane będą szczegółowe wykazy robót projektowanych w każdym z resortów. Po otrzymaniu tych materiałów komitet ekonomiczny ustali ogólny plan, harmonizując z sobą poszczególne projektowane inwestycje.

Przy opracowywaniu tego planu ma być połączony nacisk na inwestycje w ściślejszym znaczeniu tego słowa, które będą wzmacniały prywatne życie gospodarcze i stwarzały podstawę dla trwałego zatrudniania bezrobotnych.

Ponieważ sfinansowanie czteroletniego planu inwestycyjnego należeć będzie do zadań min. skarbu, w ministerjum tem, w ramach gabinetu ministra, zostały scentralizowane prace przygotowawcze nad ustaleniem tego planu.

Program obchodu 15 sierpnia

Defilada na Pl. Krasińskich

Jutro dn. 12 bm. odbędzie się czyste nabożeństwo, a o godz. 10 m. 15 odbędzie się defilada wojska, oddziałów P. W. i stowarzyszeń społecznych. Ponieważ cały garnizon wojska znajduje się na ćwiczeniach, defilada odbędzie się w mniejszym zakresie niż w inne święta narodowe. Na miejsce defilady wyznaczono Pl. Krasińskich.

O godz. 11-ej, bezpośrednio po defiladzie uformuje się pochód, który przejdzie ul. Miodową i Krakowskim Przedmieściem do Pl. Marszałka Piłsudskiego, gdzie zostanie złożony wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza.

W godzinach wieczornych, między godziną 17 do 20 m. 15 odbędą się zabawy ludowe w następujących punktach miasta: w parku na Woli, na specjalnym terenie przeznaczonym do zabaw na Kole, na Nowym Bródnie, w parku na Żoliborzu, na Grochowie, Powązkach, Ochocie i Czerniakowie. Szczegóły zabaw ludowych ustalone zostaną na zebraniu Komitetu w środę.

Dnia 14 sierpnia popołudniu zostaną udekorowane budynki państwowe oraz wszystkie gmachy wojskowe. Również w dniu tym domy prywatne zostaną udekorowane flagami o barwach narodowych. Wieczorem dnia 14 sierpnia odbędzie się na ulicach miasta capstrzyk orkiestr wojskowych, oraz orkiestr stowarzyszeń społecznych.

Dnia 15 sierpnia o godz. 9-tej rano nastąpi zbiórka oddziałów wojskowych i stowarzyszeń z pocztami sztandarowymi na pl. Krasińskich; o godz. 9 m. 30 w kościele garnizonowym przy ulicy Długiej odprawione zostanie uro-

Bomba pod więzieniem w Mysłowicach

KATOWICE, 11. 8. W Mysłowicach dokonano demonstracyjnego zamachu petardowego pod gmachem więzienia sądowego. Mianowicie pod bramę więzienia podrzucono ładunek materiału wybuchowego, który eksplozją wyrwał z zawiasów bramę i uszkadzał mur. Ponadto wypadły 24 szyby w budynku więzienia i 48 szyb w gmachu sądu. Eksplozję słyszano w promieniu kilku kilometrów.

Zawiadomiono natychmiast władze policyjne w Mysłowicach i Katowicach, które rozpoczęły dochodzenia.

Jak się okazało, ładunek zało-

żono za blachę żelazną przy bramie, co znacznie zwiększyło siłę eksplozji. Zamach miał niewątpliwie charakter demonstracyjny, albowiem w więzieniu w Mysłowicach przebywa znaczna liczba więźniów, przytrzymanych za działalność komunistyczną. Władze bezpieczeństwa przypuszczają, że sprawcy zamachu rekrutowali się z pośród miejscowych albo okolicznych komunistów, dokonali licznych aresztowań wśród znanych działaczy wywrotowych na terenie Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego. Aresztowanych osadzono w więzieniu myślowickim i w aresztach policyjnych.

Robotnicy wywieźli na taczach kierownika fabryki

W fabryce wyrobów żelaznych, konstrukcyjnych i ornamentacyjnych „H. Zieliński” (wł. inż. K. Kubacki) na Pradze (Konopacka 17) od dłuższego czasu panowały napięte stosunki spowodowane złego traktowania robotników przez kierownika fabryki, inż. Samsona.

Robotnicy postanowili zamieścić się na kierownika fabryki. W chwili gdy inż. Samson przechodził koło fabrycznego kantoru, otoczyło go nagle 60-ciu robotników. Zanim kierownik zdolał się zorientować o co chodzi, robotnicy zarzucili mu na głowę worki, poczem szamocącego się wsadzili na żelazne taczki i wywieźli na ulicę, pozostawiając go na jezdni i zamykając bramę.

Zajście to spowodowało chwilową przerwę w ruchu tramwajowym, ponieważ linia tramwajowa

przechodzi na tej ulicy tuż obok chodnika.

Inż. Samson wyostał się z worka i z taczek przy pomocy przechodniów, nie wrócił jednak na teren fabryki, lecz telefonicznie zawiadomił dyrektora o zajściu, prosząc o ukaranie winnych robotników.

Zmiany w Addis-Abebie

na rozkaz Mussoliniego

RZYM, 10. 8. Agencja Stefani donosi z Addis Abeby: Przybyło do Addis Abeby 300 robotników włoskich, którzy będą zatrudnieni przy robotach urbanistycznych w stolicy.

Addis Abeba według zaleceń Mussoliniego i gen. Grazianiego ma w krótkim czasie przybrać wygląd wielkiego miasta wspól-

Warszawska giełda pieniężna w dniu 11 sierpnia

Dewizy: Holandia 361.00; Berlin s. 213.98, k. 212.92; Bruksela 89.60; Gdańsk s. 100.20, k. 99.80; Kopenhaga s. 118.44, k. 117.86; Helsingfors 11.77; Londyn 26.70; Nowy Jork 5.31 i 5/8; Oslo s. 134.48, k. 133.82; Paryż 35.00 1/2; Praga 21.96; Sztokholm 187.65; Zurych 173.30; Wiedeń s. 99.20, k. 98.80; Montreal s. 5.31 1/4, k. 5.28 1/2; Mediolan s. 42.00, k. 41.80; Marka niem. srebrna s. 150.00, k. 145.00.

Papiery procentowe: 7 proc. poź. stabilizacyjna 47.00 (500 dol.), 47.75 (w proc.); 3 proc. poź. prem. inwest. I em. 63.50, II em. 62.00; 4 proc. państw. poź. premjowa dolarowa 47.25; 5 proc. konwersyjna 46.00; 6 proc. poź. dolarowa 61.00 (w proc.); 8 proc. L. Z. Komun. B. G. K. i 8 proc. oblig. Komun. B. G. K. 94.00 (w proc.); 7 proc. L. Z. Komun. B. G. K. kraj. i 7 proc. oblig. Komun. B. G. K. 83.25; 8 proc. L. Z. Banku Roln. 94.00; 7 proc. L. Z. Banku Roln. 83.25; 5 i pół proc. L. Z. Komun. B. G. K. i 5 i pół proc. oblig. Komun. B. G. K. 81.00; 8 proc. oblig. budowlane B. G. K. 93.00; 4 i pół proc. L. Z. ziemskie serja V 45.13 — 45.25; 4 proc. L. Z. ziemskie serja VI 40.00; 5 proc. L. Z. Warszawy (1933 r.) 52.75, (odcinki po 1.000 zł.) 53.00; 6 proc. oblig. m. Warszawy 51 i 9 em. 50.00.

Akcje: B. Poiski 97.00; Wegiel 14.00; Lillip 12.75; Norblin 49.50; Ostrowice 22.25; Starachowice 38.00.

Tendencja dla dewiz słabsza, dla pożyczek państwowych przeważnie

możliwsza, dla listów zastawnych przeważnie utrzymana, dla akcji m-

GIEŁDA ZBOŻOWA

Pszemica jednolita 21.50—22, zbiera

rana 21 — 21.50, żyto I-szy stand.

14.50 — 14.75, II-gi stand. 14.25 —

14.50, owies I-szy st 15 — 15.50, owies

II-gi stand. 14.50 — 15, jęczmień gat.

II-gi 17 — 17.25, gat. III-gi 16.50 —

16.75, gat. IV-ty 16.25 — 16.50, groch

pełny 17 — 18, Victoria 26 — 28,

wyka bez obrotów, lubin niebieski

11.50 — 12, 20ty 14.50 — 15, rzepak

zimowy 33.50 — 34.50, konieczyna

biała surowa 60 — 70, biała surowa bez

kianki o czystości 97% 80 — 100,

mąka pszenista gat. I-szy wylągowa

36 — 38, gat. I-A 34 — 36, gat. I-B

33 — 34, gat. I-C 32 — 33, gat. I-D

31 — 32, gat. II-A 30 — 31, gat. II-B

28 — 30, gat. II-D 25 — 26, gat. II-F

24 — 25, gat. II-G 23 — 24, mąka

pszenista pastwana 16 — 17, mąka

żytnia wylągowa gat. I-szy 24 — 25,

gat. I-szy do 50% 24 — 25, gat. I-szy

do 65% 23 — 24, gat. II-gi 18.50 —

19, razowa 18.50 — 19, poślednia

13.50 — 14, otręby pszenne grube

10.50 — 11, średnie 9.50 — 10, miaz

ke 9.50 — 10, żytnie 8.50 — 9, kuchy

lniane 15.75 — 16.25, rzepakowa 12.75

— 13.25.

Schneider-Creuzot kupił austriackie fabryki broni?

WIEDEŃ, 11. 8. (PAT). „Der Morgen“ donosi z Londynu, że o biega tam pogłoska, iż generalny dyrektor Mandl, właściciel większości akcji fabryk amunicji w Hirtenbergu, sprzedał swe udziały bankowi szwajcarskiemu „Schweizerbankverein“ za 20 milionów fr. szwajc.

Dyrektor Mandl już od pewnego czasu miał prowadzić w tej

sprawie rokowania z francuskim koncernem Schneider - Creuzot. Gazeta przypuszcza, że za bankiem szwajcarskim kryje się właśnie ten koncern, który wobec nacjonalizacji przemysłu wojennego we Francji, czyni zabiegi o nabycie udziałów w przemyśle wojennym zagranicą.

Mandl w wieczornym „Telegraph“ wiadomości tej zaprzecza.

„Złote koszule” w Meksyku gotują zamach stanu

MEKSYK, 10. 8. Panuje tu przekonanie, że pod wpływem wypadków w Hiszpanii faszystowska organizacja „Złotych Koszul” przygotowuje zamach stanu. W czasie rewizji w lokalu tej organizacji znaleziono listę składków, złożonych przez przedstawicieli przemysłowców zagranicznych. — Zamach miałby być wykonany w końcu sierpnia.

W przewidywaniu wydarzeń or-

ganizują się oddziały milicji robotniczej. Do oddziałów tych już wstąpili robotnicy ze związku drukarzy, kolejarzy, nauczyciele i robotnicy transportowcy. Mówi się o możliwości wybuchu strajku powszechnego w dn. 15 b. m. Generalna konferencja pracy chce nadać temu strajkowi charakter demonstracji przeciw zamiarom „Złotych Koszul”.

Podstępnie zgładzono gen. San Jurjo

BARCELONA, 10. 8. Deputowany socjalistyczny Galarza oświadczył na łamach dziennika „Humanitat“, że katastrofa gen. San-Jurjo, który zginął podczas

lotu z Lizbony do Hiszpanii, została spowodowana przez sympatyzyjących z lewicą hiszpańską lotników portugalskich, którzy uszkodzili samolot przed startem.

Gen. Franco zapowiada system korporacyjny

LIZBONA, 10. 8. Wódz powstańców hiszpańskich gen. Franco oświadczył, jak podaje korespondent Reutersa, że w razie zwycię-

stwa powstańców, Hiszpania rządzona będzie według systemu korporacyjnego, podobnie, jak Portugalia, Włochy i Niemcy.

Wizyta angielska w Barcelonie

BARCELONA, 10. 8. Dowódca brytyjskiej floty śródziemnomorskiej, admirał Dudley Pound, przybył do Barcelony na okręcie „Queen Elisabeth”.

Admirał złożył wizytę prezydentowi Companysowi i był rewidowany przez premiera Casanovasa.

Walka w Palestynie Rurociąg naftowy ciągle uszkodzany

JEROZOLIMA 11. 8. (PAT) W okolicach Nablus zdarzyła się katastrofa samochodowa, spowodowana wybuchem miny. W katastrofie poległ oficer a 3 osoby odniosły rany.

Skutkiem przedwczesnego wybuchu miny założonej przez żołnierzy na drodze Jerozolima — Jaffa dla ochrony rurociągów, zabity został jeden żołnierz a drugi został ranny.

LONDYN 11. 8. (PAT) Z Jerozolimy donoszą o skrytobójczym zamachu, dokonanym przez pewnego Araba na 2-ch oficerów angielskich, powracających z Getsemane. Jeden z oficerów został

ciężko ranny postrzałem w plecy, drugi oficer, usiłujący rozbroić napastnika, został również ranny. Stan zdrowia rannego w plecy oficera jest beznadziejny.

Powstańcy arabscy uszkodzili ponownie rurociąg naftowy na odcinku Beisanu oraz podpalił wypływającą z rur ropę naftową. Z Haify skierowano natychmiast kolumny ratownicze, które ugasiły pożar i naprawiły uszkodzony rurociąg.

W Haifie Arabowie usiłovali zmusić pracowników tamtejszych warsztatów kolejowych do strajku. Władze przedsięwzięły specjalne środki ostrożności.

Skreślenie z listy adwokatów-żydów

W myśl wyroku Adwokackiej Izby Lwowskiej, pozbawiono prawa praktyki adwokatów dr. Gutta Rosenblatta oraz dr. Borucha Freyera z Przemysła i aplikanta adwokackiego, Józefa Zehngebota ze Strzyna.

O skreśleniu tych osób z listy palestry Ministerstwo Sprawiedliwości zakomunikowało sądom.